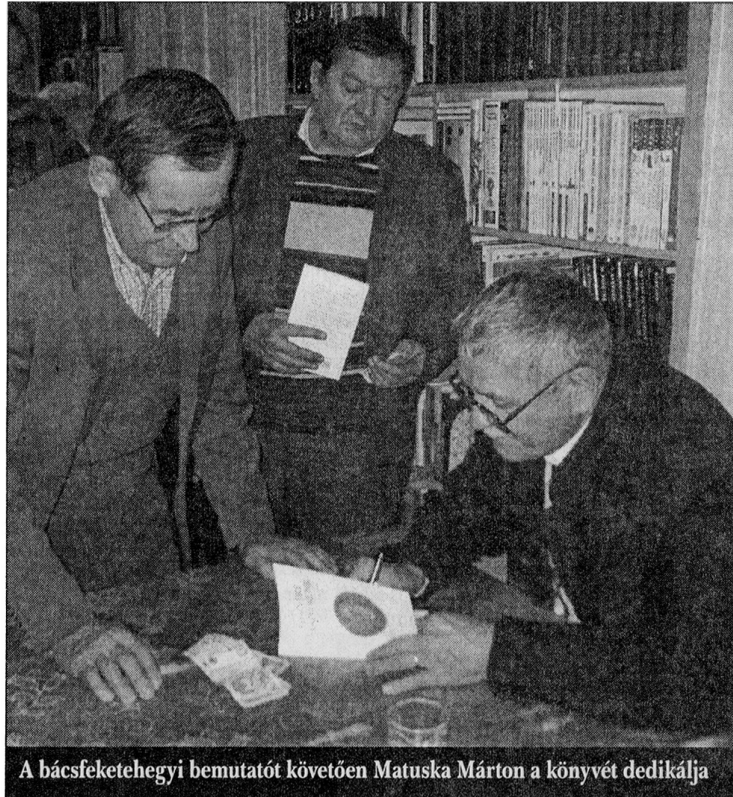

A nemzettudattal is törődő lelkipásztor

A partizán megtorlás áldozatául esett torontálvásárhelyi Gachal János püspöki teendőket végző református esperes életútjáról

Papp Imre

A bácsfektehegyi bemutatót követően Matuska Márton a könyvét dedikálja

Bácska visszacsatolásakor a bányási rész nem került vissza az anyaországhoz, s ezért a Bánát déli részén levő református egyház közigazgatási szempontból magára maradt, nehezen tudta a kapcsolatot tartani a bácskai egyházzal, ezért 1942-ben a bányási esperesek a jegyzőkönyvek tanúsága szerint a püspöki teendőket bízták meg, ami gyakorlatilag azt jelenti, hogy püspök volt. A református lelkipásztor életéről és mártírhaláláról szóló könyvének bemutatóján Bácsfektehegyen Matuska Márton, a könyv szerzője kiemelte, hogy a második világháborút követő megtorlásokban kivégeztek minden olyan papot, akik hálaadó misét mondtak a visszacsatolásakor, és erre a sorsra jutott Gachal János is. Az volt az egyik bűne, hogy 1941-ben diadalkaput készített a honvédek fogadására, de azok Torontálvásárhelyre nem vonultak be, ahogyan Torontál más részeire sem. Gachal olyan lelkipásztor volt, aki sokat törődött a nemzettudattal, szindarabokat írt és rendezett, fellépett a két háború közötti kivándorlási hullám ellen, megalakította a macedón református keresztyén egyházat Szopotban, mivel oda is nagyon sok magyar kivándorolt, a zsidók egy részének hamis okleveleket állított ki, és ezzel kimenette őket a banjicai haláltáborból, megszervezte az elhurcolt munkásmozgalmiak családtagjainak ellátását... Ennek ellenére Tito partizánjai agyonverték, és „láb alatt lett” az a helybéli párttitkár is, aki túl sokat érdeklődött a püspök sorsa felől.

■ pi